

ZNAWCA PRZYRODY ***

1. Skompletowała / skompletował biblioteczkę (książki, artykuły, foldery, adresy stron internetowych) o tematyce ekologicznej.
2. Poznała / poznał zasady ekologicznego obozowania. Zastosowała / zastosował je w praktyce.
3. Wzięła / wziął udział w akcji na rzecz ratowania lub ochrony środowiska naturalnego.
4. Przygotowała / przygotował i przeprowadziła / przeprowadził zbiórkę na temat znaczenia przyrody dla zdrowia człowieka oraz potrzeby jej ochrony przed zagrożeniami cywilizacyjnymi.
5. Zapoznała / zapoznał się z celami i działaniami kilku wybranych organizacji ekologicznych.

BOTANIK ***

1. Przedstawiła / przedstawił na zbiórce drużyny wybrane gatunki występujących na świecie roślin zagrożonych wyginięciem („czerwona księga”).
2. Opowiedziała / opowiedział w drużynie o interesujących roślinach, występujących w rezerwacie lub parku narodowym w swojej okolicy.
3. Przedstawiła / przedstawił zastępowi lub drużynie swoje zbiory: albumy, atlasy i inne publikacje na temat roślin, zaprezentowała / zaprezentował ich zawartość.
4. Zorganizowała / zorganizował i poprowadziła / poprowadził wyprawę drużyny (lub klasy) w celu poznania środowiska roślinnego (np. lasu, łąki) lub wyprawę do ogrodu botanicznego albo muzeum przyrodniczego.
5. Wykonała / wykonał projekt przydomowego, działkowego lub przyszkolnego ogródka.

BADACZKA / BADACZ ***

1. Wykazała / wykazał się zainteresowaniami w wybranej dziedzinie (doświadczenia fizyczne, chemiczne, biologiczne, badania etnograficzne, archeologiczne, historyczne, religioznawcze, geologiczne itp.).
2. Interesująco przedstawiła / przedstawił dziedzinę swoich zainteresowań.
3. Spopularyzowała / spopularyzował w drużynie (w szkole) wybrane odkrycie naukowe lub wydarzenie historyczne (spoteczne), wyjątkowo ważne dla dziejów ludzkości.
4. Zorganizowała / zorganizował młodzieżową debatę naukową na wybrany przez siebie temat.

PSZCZELARZ ***

1. Od wiosny do jesieni pracowała / pracował w pasiece i prowadziła / prowadził notatnik swoich czynności.
2. Nauczyła / nauczył się zabezpieczać pszczoły przed zimą.
3. Potrafi postępować w przypadku użądlenia przez owady.
4. Opowiedziała / opowiedział na zbiórce o właściwościach leczniczych produktów wytwarzanych przez pszczoły.
5. Urządziła / urządził w harcówce, szkole lub w gminie wystawę wydawnictw dotyczących pszczelarstwa i produktów wytworzonych przez pszczoły.

LEŚNY WĘDROWIEC ***

1. Był sam na sam z lasem. Spędził jeden dzień od 4 rano do 9 wieczór samotnie w lesie i tym czasie sam sobie trzykrotnie gotuje posiłek, mając z żywności tylko 0,5 kg chleba i garść soli, a ze sprzętu tylko menażkę, nóż, pudetko z 6 zapałkami oraz dowolną ilość sznura.
2. Poznał dobrze jakiś las. Dokona na odcinku ok. 1 km kwadratowych wywiadu lasu pod względem przydatności do harców i objaśni wywiad szkicami. Wykona „gwiazdę osobliwości” lasu t. j. wytyczny

z pewnego punktu kierunki do kilkunastu ciekawostek przyrodniczych, przy czym uwzględni okazy świata zwierząt, ptaków, owadów i roślin (zwłaszcza drzew).

3. Wie, jak żyje las. Wykona wyznaczone mu konkretnie i w szczególności, a zależnie od rodzaju lasu zadanie przyrodnicze, polegające na zapoznaniu się z życiem owadów, ptaków lub roślin w lesie - albo: sprawdzi przez obserwację znaną poprzednio prawdę przyrodniczą, np. przystosowaniu owadów do życia, zależności rozwoju roślin od gleby, obyczaju zwierząt - albo wreszcie: podpatrzy zwierzę, nadzwyczaj trudne do podejścia.
4. Zna dary lasu. Uzbiera grzybów lub owoców leśnych i rozpozna gatunki 10 roślin jadalnych i leczniczych rosnących w lesie. Uzasadni znaczenie lasu w okolicy podmiejskiej. Wymieni korzyści osiągnięte przez człowieka w gospodarce leśnej. Wie jakie towarzystwa zajmują się ochroną przyrody, jak to czynią; wymieni kilka rezerwatów leśnych w Polsce.
5. Zna niebezpieczeństwa lasu. Umie rozpoznać żmiję; wie jakie miejsca ona nawiedza; zastosuje pomoc w fikcyjnym ukąszeniu przez nią. Wymieni środki przeciw osom i komarom. Rozpozna kilka trujących roślin. Wie jak zachować się w przypadku ukąszenia kleszcza, jak rozpoznać rumień.

SŁUŻBA POLOWA ***

1. Był w bieżącym półroczu na co najmniej czterech wycieczkach, w tym na dwóch z nocowaniem w polu.
2. Sprawnie urządza się na biwaku. Biwakuje pod namiotem lub szałasem z zachowaniem zasad higieny, bezpieczeństwa i estetyki. Rozpali (nawet w trudnych warunkach) ogień i przyrządzi prosty posiłek, nawet bez naczyń. Należycie zwinie biwak.
3. Jest sprawny w polu. Brał udział w co najmniej czterech dużych ćwiczeniach (w tym jedno nocne). Poprowadzi zespół w dużej grze i urządzi grę polową zastępu. Stanie w nocy na cichy alarm w maksimum 5 minut, sprawnie i z należyтым zaopatrzeniem. Umiejętnie podejdzie i przekradnie się; napisze i przeczyta listy "indyjskie", wyznaczy szlak tropicielski oraz wytropi innych na takim szlaku. Orientuje się i trafia bez błędzenia w polu i w lesie. Oceni "na oko" odległości, upływ czasu, kierunki wiatru, przewiduje pogodę. Jest fizycznie usprawniony do pokonywania przeszkód terenowych.
4. Robi dobre wywiady terenu. Dokona wywiadu lasu, wzgórze, rzeki lub innego odcinka terenu, względnie przedmiotu w terenie, objaśniając wywiad szkicem. Prowadzi bez błędzenia do najbliższych w okolicy terenów, zdalnych na harce drużyny.
5. Żyje w zgodzie z lasem. Wypowie prawa puszczy lub inne zasady życia na tonie przyrody i wykaże, że stara się swoje współżycie z przyrodą układać według tych zasad.

PLANISTA ***

1. Zorganizowała / zorganizował dla drużyny udział w wybranym przedsięwzięciu pozaharcerskim.
2. Współorganizowała / współorganizował biwak drużyny, brała/brał udział w po- dziale zadań, była/był odpowiedzialna/odpowiedzialny za wybrane zadania (np. lista zakupów, dojazd, zamówienie autokaru).
3. Sporządziła / sporządził plan, program i preliminarz wybranego przedsięwzięcia drużyny.
4. Zaplanowała / zaplanował kilka ciekawych propozycji do planu pracy drużyny, propozycje przedstawiła/przedstawił radzie drużyny, a po zatwierdzeniu uczestniczyła / uczestniczył w ich realizacji.

DZIENNIKARKA / DZIENNIKARZ ***

1. Poznała / poznał cechy, jakimi powinni charakteryzować się dziennikarze oraz zasady, jakie obowiązują w ich zawodzie.
2. Przeprowadziła / przeprowadził wywiad na określony temat.
3. Przez okres próby brała / brał udział w pracy redakcji harcerskiej, pisząc do wy- branego działu.
4. Nawiązała / nawiązał stały kontakt z gazetą młodzieżową lub dla dzieci i systematycznie dostarcza jej swoje artykuły.
5. Przekazała / przekazał napisany przez siebie reportaż z imprezy harcerskiej do lokalnej gazety.

SPRAWNOŚCI MISTRZOWSKIE

EKOLOG (mistrzowska)

1. Poznała / poznał systematykę roślin i zwierząt. Poznała / poznał rośliny i zwierzęta chronione w Polsce.
2. Przedstawiła / przedstawił w interesującej formie bogactwo polskich lasów oraz znaczenie lasów dla przyszłości człowieka na Ziemi.
3. Wskazała / wskazał występujące w polskich lasach zagrożenia dotyczące drzew, ptaków i zwierząt.
4. Poznała / poznał zasady ekologicznego obozowania. Zastosowała / zastosował je w praktyce.
5. Wyznaczyła / wyznaczył sobie dodatkowe zadania mistrzowskie

TRZY PIÓRA (mistrzowska)

1. Przeszła / przeszedł pomyślnie trzy próby – milczenia, głodu i samotności – przez kolejne trzy doby:
  - w czasie pierwszej doby powstrzymała / powstrzymał się od spożywania jakichkolwiek pokarmów i napojów (z wyjątkiem czystej wody), uczestnicząc we wszystkich zajęciach obozowych,
  - w czasie drugiej doby zachowała / zachował całkowite milczenie,
  - trzecią dobę spędziła / spędził w lesie, niezauważona / niezauważony przez ludzi, żywiąc się pokarmem leśnym.

WEBMASTER (mistrzowska)

1. Nawiązała / nawiązał współpracę z zespołem GK ZHP zajmującym się Internetem, uczestniczyła / uczestniczył w zadaniu realizowanym przez ten zespół.
2. Zna zasady budowania ośrodków www z zakresu wizualizacji projektu, zagadnień PR i oprogramowania.
3. Skompletowała / skompletował zespół do realizacji projektu internetowego (serwisu www), rozdzieliła / rozdzielił zadania w zespole: przygotowanie i korekta tekstów, przygotowanie grafiki, kodowanie serwisu, promocja itp., gotowy serwis opublikowała / opublikował w Internecie.
4. Stała / stał rozwija swoje umiejętności w zakresie języków programowania stosowanych w budowaniu ośrodków www, zna co najmniej dwa, w tym jeden z grupy języków serverside, przygotowała / przygotował layout strony stosując optymalizację grafiki.
5. Przeprowadziła / przeprowadził formę kształceniową dotyczącą tematyki Internetu.

GRAFIK KOMPUTEROWY (mistrzowska)

1. Samodzielnie wykonała / wykonał zaawansowane prace graficzne na komputerze i zaprezentowała / zaprezentował je na zbiórce lub w szkole.
2. Swoje umiejętności wykorzystwała / wykorzystwał, wykonując prace graficzne dla drużyny, szczepu, hufca.
3. Potrafi sprawnie wykonać zaawansowane operacje: skanować i obrabiać grafikę, importować do i eksportować z innych programów, przygotować dokument do druku, wykonywać retusze itp.
4. Nauczyła / nauczył młodszych harcerzy podstaw obsługi programu graficznego.
5. Na zbiórce wytłumaczyła / wytłumaczył zagrożenia wynikające z piractwa komputerowego, zna zasady dotyczące ochrony praw autorskich do grafiki komputerowej

PROGRAMISTKA / PROGRAMISTA... (nazwa języka programowania) (mistrzowska)

1. Poznała / poznał genezę i historię wybranego języka programowania, wskazała / wskazał najważniejsze udoskonalenia w jego ostatnich wersjach.
2. Zgromadziła / zgromadził biblioteczkę informatyczną związaną z wybranym językiem programowania.
3. Samodzielnie napisała / napisał dużą aplikację i zaprezentowała / zaprezentował ją w szkole, na studiach lub w drużynie.

4. Napisła/napisał program pomocny w pracy drużyny, szczepu, hufca.
5. Zna wymagania dotyczące praw autorskich do programów komputerowych i kodów źródłowych.

WYDAWCA (mistrzowska)

1. Poznała/poznął pracę redakcji gazety lub wydawnictwa książkowego.
2. Rozróżniła/rozróżnił rodzaje czcionek drukarskich i typy edytorów komputerowych, stosując je w swojej gazecie lub publikacjach książkowych.
3. Złożyła/złożył na komputerze gazetę lub inną publikację.
4. Rozprowadzała / rozprowadzał wydawnictwa przygotowane przez drużynę, hufiec, szkołę, dom kultury itp.

KARTOGRAF (mistrzowska)

1. Wykonała/wykonał z pamięci szkic sytuacyjny terenu.
2. Dokonała / dokonał pomiaru terenu nadającego się na urządzenie obozu lub dziecięcego placu zabaw. Wykonała/wykonał dokładny plan.
3. Wykreśliła/wykreślił mapę wybranego terenu (zaktualizowała/zaktualizował starą mapę) na potrzeby obozu, gry terenowej, rajdu itp.
4. Przygotowała / przygotował trasę imprezy na orientację i biegu terenowego z przeszkodami.
5. Przeprowadziła/przeprowadził w drużynie (szczepie) szkolenie z terenoznawstwa.
Wyznaczyła/wyznaczył sobie dodatkowe zadania mistrzowskie

UPRAWNIENIA

Uprawnienia sędziego Imprez Na Orientację (mistrzowska),
Uprawnienia Młodzieżowego Organizatora Turystyki PTTK (mistrzowska),
Uprawnienia Organizatora Turystyki PTTK (mistrzowska),
Patent żeglarza jachtowego (Szyper – mistrzowska),
Patent sternika jachtowego (mistrzowska).